

การบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นโรงเรียนนวัตกรรม

School Administration Towards Becoming an Innovative School

กิตติศักดิ์ พงษ์สุระ^{1*}, เฉลิมพล มีชัย² และ ชัยวัฒน์ ประสงค์สร้าง³

Kitisuk Pongsura^{1*}, Chaloeiphon Meechai², and Chaiwat Prasongsang³

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

College of Innovation and Management, Rajamangala University of Technology Rattanakosin, Thailand

**Corresponding Author. E-mail: kitisuk.pon@rmtur.ac.th¹*

Received September 28, 2024; **Revised** November 6, 2024; **Accepted** December 15, 2024

Abstract

This academic article proposes the management of educational institutions towards becoming innovative schools. Current educational management focuses on coordinating and managing internally and externally to create an effective learning environment. Administrators, teachers, and staff must work together to achieve quality educational goals. However, developing schools into "innovative schools" is essential in an era where technology and society are rapidly changing. This involves applying new ideas, technologies, and effective management methods in teaching and administration. The transition to innovative schools requires curriculum improvements that link to the skills necessary for the 21st century, the use of digital technology in learning, building community partnerships, and promoting the development of essential skills for students, such as analytical thinking and problem-solving. Creating a learning culture that supports creativity will enable schools to prepare students for the future effectively. The processes involved in managing educational institutions to transform into innovative schools include key principles of management: 1) creating a vision and commitment to sustainable development; 2) applying digital technology in the teaching process; 3) developing teachers and staff for lifelong learning; 4) fostering a culture of learning that emphasizes creativity and problem-solving; and 5) community involvement and linking with various sectors. Effective management of educational institutions will enable schools to become innovative and capable of producing students with knowledge, skills, and desirable characteristics ready to face various challenges in a rapidly changing world.

Keywords: educational institution administration; innovation; innovation organization; innovative school

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ เสนอการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นโรงเรียนนวัตกรรม การบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันมุ่งเน้นการจัดการและประสานงานทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหาร ครู และบุคลากรต้องทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายการศึกษาอย่างมีคุณภาพ อย่างไรก็ตาม การพัฒนาโรงเรียนให้เป็น “โรงเรียนนวัตกรรม” จึงมีความจำเป็นในยุคที่เทคโนโลยีและสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งหมายถึงการนำแนวคิดใหม่ เทคโนโลยี และวิธีการจัดการที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการเรียนการสอนและการบริหาร การเปลี่ยนแปลงไปสู่โรงเรียนนวัตกรรมต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรให้เชื่อมโยงกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้ การสร้างความร่วมมือกับชุมชน และการส่งเสริมการพัฒนาทักษะสำคัญสำหรับนักเรียน เช่น การคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่สนับสนุนการคิดสร้างสรรค์จะช่วยให้โรงเรียนสามารถเตรียมความพร้อมนักเรียนสำหรับอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการในการบริหารสถานศึกษาเพื่อเปลี่ยนไปสู่โรงเรียนนวัตกรรม โดยมีหลักการสำคัญในการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นโรงเรียนนวัตกรรม ดังนี้ 1) การสร้างวิสัยทัศน์และความมุ่งมั่นในการพัฒนาอย่างยั่งยืน 2) การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการเรียนการสอน 3) การพัฒนาครูและบุคลากรเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต 4) การสร้างวัฒนธรรมของการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างสรรค์และการแก้ปัญหา 5) การมีส่วนร่วมของชุมชนและการเชื่อมโยงกับภาคส่วนต่าง ๆ การบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลให้โรงเรียนสามารถกลายเป็นโรงเรียนนวัตกรรมที่สามารถผลิตนักเรียนที่มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พร้อมทั้งจะเผชิญกับความท้าทายต่าง ๆ ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา; นวัตกรรม; องค์การนวัตกรรม; โรงเรียนนวัตกรรม

บทนำ

ในยุคที่เทคโนโลยีก้าวหน้าอย่างรวดเร็วและมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างต่อเนื่อง การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสนับสนุนการเติบโตของประเทศ โรงเรียนซึ่งเป็นสถานศึกษาหลักในการสร้างพื้นฐานการเรียนรู้สำหรับเยาวชนจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาให้มีความสามารถในการปรับตัวเพื่อให้เข้ากับบริบทของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โรงเรียนที่สามารถนำเสนอนวัตกรรมในการเรียนการสอนและการบริหารจัดการจึงมีบทบาทสำคัญต่อการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโลกที่มีการแข่งขันสูงและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในด้านเทคโนโลยีและความต้องการของตลาดแรงงาน

การพัฒนาโรงเรียนให้เป็น “โรงเรียนนวัตกรรม” หมายถึงการนำแนวคิดใหม่ ๆ เทคโนโลยี และวิธีการจัดการที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังของนักเรียนและสังคมได้อย่างเต็มที่ ดังที่ Tidd and Bessant (2018) ได้กล่าวไว้ว่า นวัตกรรมไม่เพียงแต่หมายถึงการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ แต่ยังรวมถึงการปรับปรุงกระบวนการและระบบต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ" การพัฒนาโรงเรียนให้เป็นนวัตกรรมจึงไม่เพียงแต่การปรับปรุงด้านการศึกษา แต่ยังต้องพิจารณา

ถึงการบริหารจัดการทรัพยากร การพัฒนาความร่วมมือกับชุมชนและองค์กรภายนอก เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่เป็นประโยชน์และสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน

ในบริบทของการศึกษาในประเทศไทย โรงเรียนมีความท้าทายมากมาย ไม่ว่าจะเป็นความแตกต่างในด้านทรัพยากร ความสามารถของครู หรือความต้องการของนักเรียนที่แตกต่างกัน โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาเป็นโรงเรียนนวัตกรรมจะต้องมีการบริหารจัดการที่เข้มแข็งและมุ่งมั่นในการพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง ตามที่ Drucker (2006) ได้กล่าวว่า "นวัตกรรมคือการสร้างมูลค่าใหม่ โดยการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการ" ซึ่งหมายความว่าผู้นำสถานศึกษาจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการนำพาโรงเรียนไปสู่การเป็นนวัตกรรม พร้อมทั้งต้องสามารถสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการเรียนรู้ การทดลอง และการพัฒนา

การศึกษาในปัจจุบันไม่เพียงแต่ต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ในวิชาการเท่านั้น แต่ยังต้องการให้มีทักษะที่สำคัญในการใช้ชีวิตและการทำงานในอนาคต เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การทำงานเป็นทีม และทักษะด้านดิจิทัล โรงเรียนนวัตกรรมจึงต้องเป็นพื้นที่ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะเหล่านี้อย่างต่อเนื่อง ดังที่ Schilling (2019) ระบุว่า "การเตรียมความพร้อมนักเรียนให้มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งสำคัญที่ไม่อาจมองข้าม" นอกจากนี้ โรงเรียนยังต้องพัฒนาแนวทางการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของนักเรียนแต่ละคน เพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

การบริหารสถานศึกษาในรูปแบบที่เน้นนวัตกรรมจึงเป็นกระบวนการที่ต้องมีความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียน และชุมชน เพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาอย่างยั่งยืน โรงเรียนที่มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพจะสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการเรียนรู้และพัฒนาให้นักเรียนให้มีศักยภาพในการแข่งขันในอนาคต

บทความนี้จะนำเสนอหลักการสำคัญในการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นโรงเรียนนวัตกรรม โดยหลักการเหล่านี้ถูกออกแบบมาเพื่อเสริมสร้างและสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียนให้มีความสามารถในการตอบสนองต่อความท้าทายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในยุคปัจจุบัน เพื่อก้าวไปสู่การเป็นโรงเรียนนวัตกรรม ที่ไม่เพียงแต่ตอบสนองต่อความต้องการในปัจจุบัน แต่ยังเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในการเผชิญกับความท้าทายในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนนวัตกรรม

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับนวัตกรรม

นวัตกรรมเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในยุคปัจจุบัน แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับนวัตกรรมจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างพื้นฐานความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนวัตกรรม รวมถึงการนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาผลิตภัณฑ์ บริการ และวิธีการทำงานที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทฤษฎีเหล่านี้ช่วยให้เราสามารถวิเคราะห์และประเมินผลกระทบของนวัตกรรมต่อองค์กรและสังคมได้อย่างเป็นระบบ

ความหมายของนวัตกรรม

จากการศึกษาค้นคว้าความหมายของนวัตกรรม ซึ่งมีนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ให้ความหมายของนวัตกรรมไว้ดังต่อไปนี้

Kamhom et al. (2017) ได้กล่าวว่า นวัตกรรม หมายถึง แนวคิด การปฏิบัติ หรือสิ่งใหม่ ๆ ที่ถูกนำไปประยุกต์ใช้โดยบุคคลหรือองค์กร ซึ่งไม่เคยมีมาก่อนสำหรับพวกเขา นวัตกรรมยังหมายถึงกิจกรรมที่มุ่งสู่ความสำเร็จ

การสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ กระบวนการและบริการใหม่ การทำสิ่งที่แตกต่างจากคนอื่น โดยใช้ประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงรอบตัว เพื่อสร้างโอกาสและถ่ายทอดเป็นแนวคิดใหม่ ซึ่งนำไปสู่ประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม

Siriyon (2017) ได้กล่าวว่า นวัตกรรม หมายถึง การพัฒนาสิ่งใหม่ การนำสิ่งที่มีอยู่มาใช้งานในรูปแบบที่แตกต่าง การคิดค้นหรือปรับปรุงกระบวนการเพื่อแก้ปัญหาเดิม และการสร้างรายได้จากสิ่งใหม่นั้น

Chumwaengwapee (2017) ได้กล่าวว่า นวัตกรรม หมายถึง การคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ หรือปรับปรุงและประยุกต์ใช้สิ่งที่มีอยู่ ไม่ว่าจะเป็นวิธีการ กระบวนการทำงาน หรือสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

Maneenop (2019) ได้กล่าวว่า นวัตกรรม หมายถึง การสร้างผลิตภัณฑ์ บริการ แนวคิด หรือระบบและกระบวนการทำงานที่เกิดจากการศึกษา ความรู้ และความคิดสร้างสรรค์ โดยเป็นสิ่งที่ใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน หรือเคยมีในอดีตแต่ได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น สามารถนำไปใช้ได้จริง ได้รับการยอมรับ แม้ยังไม่แพร่หลายก็ตาม และมีประโยชน์ต่อหน่วยงาน องค์กร สังคม และประเทศชาติ

Rimkheeree (2019) ได้กล่าวว่า นวัตกรรม หมายถึง แนวคิดใหม่ ๆ ที่พัฒนาขึ้นผ่านกระบวนการที่เป็นระบบ ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกและสร้างสิ่งใหม่ ๆ เพื่อปรับปรุงหรือพัฒนางานให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลที่สูงขึ้น อาจอยู่ในรูปแบบของผลิตภัณฑ์ใหม่ กระบวนการทำงานใหม่ หรือบริการรูปแบบใหม่ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์และผลดีต่อชีวิตและสังคม ช่วยให้องค์กรก้าวไปสู่ความยั่งยืน

สรุปได้ว่า นวัตกรรม หมายถึง แนวคิด การปฏิบัติ หรือสิ่งใหม่ ๆ ที่ถูกพัฒนาหรือปรับปรุงให้แตกต่างจากสิ่งเดิม โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน รวมถึงการแก้ปัญหาเดิมด้วยกระบวนการใหม่ ๆ การสร้างนวัตกรรมอาจเกิดขึ้นจากการศึกษา การคิดค้นอย่างสร้างสรรค์ และการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์จริง ซึ่งสามารถสร้างความสำเร็จในด้านเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้ นวัตกรรมยังส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงบวก และช่วยให้องค์กรหรือสังคมพัฒนาอย่างยั่งยืน

ประเภทของนวัตกรรม

จากการศึกษาค้นคว้าประเภทของนวัตกรรม ซึ่งมีนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ได้แบ่งประเภทของนวัตกรรมไว้ดังต่อไปนี้

Kamhom et al. (2017) ได้แบ่งประเภทของนวัตกรรมออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1) นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product Innovation) คือ การคิดค้นและพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่องเพื่อมอบคุณค่าให้กับลูกค้า อาจเป็นการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ให้ดียิ่งขึ้น หรือการนำเสนอสิ่งใหม่ในตลาด ซึ่งอาจเป็นของใหม่ในระดับโลก ระดับประเทศ ระดับองค์กร หรือแม้แต่ระดับส่วนบุคคล

2) นวัตกรรมกระบวนการ (Process Innovation) แนวทางหรือวิธีการผลิตสินค้าและบริการที่แตกต่างไปจากเดิม ส่งผลให้กระบวนการผลิตและการทำงานโดยรวมมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

3) นวัตกรรมการจัดการ (Management Innovation) คือ การนำความรู้ทางการจัดการมาปรับปรุงโครงสร้างองค์กร โดยเน้นการมีส่วนร่วมของพนักงาน ซึ่งส่งเสริมให้เกิดความคิดเห็นใหม่ ๆ และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าและเพิ่มผลตอบแทนให้กับองค์กร

Aujirapongpan (2017) ได้กล่าวถึงประเภทของนวัตกรรมในองค์กรว่าแบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1) นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product Innovation) คือ การพัฒนาหรือปรับปรุงผลิตภัณฑ์เพื่อให้มีคุณภาพหรือฟังก์ชันที่ดีขึ้น ซึ่งสามารถสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาด

2) นวัตกรรมกระบวนการ (Process Innovation) คือ การปรับปรุงวิธีการผลิตหรือบริการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ลดต้นทุน หรือเพิ่มคุณภาพในการบริการ ซึ่งอาจรวมถึงการนำเทคโนโลยีใหม่เข้ามาช่วยในกระบวนการ

3) นวัตกรรมการตลาด (Marketing Innovation) คือ การพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดใหม่ ๆ ที่ช่วยในการส่งเสริมการขายหรือการสร้างแบรนด์ให้มีความน่าสนใจ เช่น การใช้สื่อดิจิทัลหรือการตลาดออนไลน์

4) นวัตกรรมองค์กร (Organizational Innovation) คือ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างหรือวิธีการบริหารภายในองค์กรเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและสามารถปรับตัวได้ดีขึ้นกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง

National Innovation Agency (2022) ได้กล่าวถึง 7 ประเภทของนวัตกรรมที่สำคัญในประเทศไทย ได้แก่

1) นวัตกรรมเพื่อสังคม (Social Innovation) คือ การพัฒนานวัตกรรมที่ตอบสนองต่อปัญหาทางสังคม เช่น การสร้างสวัสดิการและบริการที่มีคุณภาพสำหรับกลุ่มคนที่มีความเสี่ยง

2) นวัตกรรมดิจิทัล (Digital Innovation) คือ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาและปรับปรุงผลิตภัณฑ์หรือบริการ เช่น การพัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อการค้าและการให้บริการต่าง ๆ

3) นวัตกรรมเกษตร (Agricultural Innovation) คือ การนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาช่วยในการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร เช่น การใช้ระบบการเกษตรอัจฉริยะ

4) นวัตกรรมการศึกษา (Educational Innovation) คือ การพัฒนาหลักสูตรและวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนและการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน

5) นวัตกรรมท่องเที่ยว (Tourism Innovation) คือ การพัฒนาและปรับปรุงบริการทางการท่องเที่ยวให้มีความน่าสนใจและตอบโจทย์นักท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล

6) นวัตกรรมสุขภาพ (Health Innovation) คือ การพัฒนาเทคโนโลยีและบริการที่ช่วยให้การดูแลสุขภาพมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การใช้เทคโนโลยีในการวินิจฉัยและรักษาโรค

7) นวัตกรรมพลังงาน (Energy Innovation) คือ การพัฒนาทรัพยากรพลังงานที่ยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ เช่น การใช้พลังงานหมุนเวียนและพลังงานทดแทน

Joseph Schilling (2019) ได้กล่าวถึงประเภทของนวัตกรรมว่าแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1) นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product Innovation) คือ การพัฒนาหรือปรับปรุงผลิตภัณฑ์เพื่อให้มีคุณสมบัติใหม่ที่ดีกว่าหรือเพิ่มฟังก์ชันการใช้งาน ซึ่งจะช่วยให้ตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ดียิ่งขึ้น

2) นวัตกรรมกระบวนการ (Process Innovation) คือ การปรับปรุงวิธีการผลิตหรือกระบวนการทำงานในองค์กร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ลดต้นทุน หรือเพิ่มคุณภาพของผลิตภัณฑ์และบริการ

3) นวัตกรรมบริการ (Service Innovation) คือ การพัฒนาบริการใหม่ ๆ หรือการปรับปรุงบริการเดิมให้มีความน่าสนใจและตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้มากยิ่งขึ้น

4) นวัตกรรมธุรกิจ (Business Model Innovation) คือ การเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนารูปแบบธุรกิจเพื่อสร้างมูลค่าใหม่ให้กับองค์กร เช่น การสร้างแพลตฟอร์มใหม่ในการให้บริการ หรือการพัฒนากลยุทธ์การตลาดที่สร้างความแตกต่าง

สรุปได้ว่า ประเภทของนวัตกรรมที่กล่าวถึงโดยนักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมีความคล้ายคลึงกัน ในบางด้าน โดยเฉพาะนวัตกรรมผลิตภัณฑ์และกระบวนการ ที่เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาองค์กร ทั้งนี้ยังมีการเน้นความสำคัญของการจัดการ การตลาด และการตอบสนองต่อปัญหาสังคมในประเภทของนวัตกรรมต่าง ๆ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาและสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของนวัตกรรม

จากการศึกษาค้นคว้าความสำคัญของนวัตกรรม ซึ่งมีนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ได้กล่าวถึงความสำคัญของนวัตกรรมไว้ ดังต่อไปนี้

Phimolsathien (2017) ได้กล่าวว่า นวัตกรรมมีบทบาทสำคัญในการสร้างประโยชน์ให้กับองค์กรที่คิดค้นหรือประยุกต์ใช้นวัตกรรมนั้น ๆ โดยประโยชน์ที่เกิดขึ้นมักมีมูลค่าสูง และสามารถต่อยอดเพื่อพัฒนาองค์กรในระยะยาวได้ นวัตกรรมจึงถือเป็นปัจจัยหลักที่ช่วยให้องค์กรประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ นอกจากนี้ ยังส่งผลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง

Wutthirong (2019) ได้กล่าวว่า นวัตกรรมเกิดจากการที่บุคคลนำความรู้ ความคิด วิธีการ หรือสิ่งใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้เพื่อปรับปรุงการประกอบอาชีพหรือการดำเนินชีวิตให้ดียิ่งขึ้น สิ่งสำคัญคือนวัตกรรมต้องสามารถนำไปใช้ได้จริง เพราะบางครั้งสิ่งประดิษฐ์อาจไม่สามารถนำไปใช้งานในทางปฏิบัติได้ ในขณะที่นวัตกรรมสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กร อีกทั้งยังช่วยสร้างความสุขทั้งทางกายและใจ มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

Khaosaard and Booncherdchoo (2021) ได้กล่าวว่า นวัตกรรมมีความสำคัญในหลายด้าน โดยหลักการสำคัญของนวัตกรรมคือการมีประโยชน์ ใช้งานได้จริง และสามารถสร้างความแตกต่าง นวัตกรรมมีบทบาทสำคัญในการแก้ปัญหา การพัฒนาต่อยอด หรือการยกระดับสินค้า บริการ และกระบวนการทั้งในระดับบุคคล องค์กร และประเทศ ดังนั้น ความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมที่ดีจะเป็นการสร้างโอกาส เพิ่มความสามารถและความได้เปรียบในการแข่งขัน และยังช่วยแก้ปัญหาของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความสำคัญของนวัตกรรมข้างต้น สรุปได้ว่า นวัตกรรมมีความสำคัญเนื่องจากช่วยสร้างประโยชน์ที่ชัดเจน โดยสามารถนำไปใช้จริงและสร้างความแตกต่างได้ นอกจากนี้ ยังมีบทบาทในการแก้ปัญหา พัฒนาต่อยอด และยกระดับสินค้า บริการ และกระบวนการในระดับบุคคล องค์กร และประเทศ การสร้างสรรค์นวัตกรรมที่ดีจึงช่วยเพิ่มความสามารถและความได้เปรียบในการแข่งขัน รวมถึงสามารถช่วยแก้ปัญหาสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับองค์การนวัตกรรม

ในยุคที่การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและความต้องการของตลาดเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว องค์การนวัตกรรมจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการแข่งขันและการพัฒนาองค์กร แนวคิดเกี่ยวกับองค์การนวัตกรรมเน้นการสร้างวัฒนธรรมที่สนับสนุนการสร้างสรรค์และการปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความท้าทายใหม่ ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งหวังที่จะสร้างคุณค่าใหม่ ๆ ทั้งในด้านผลิตภัณฑ์ บริการ และการดำเนินงานที่ยั่งยืนในอนาคต

ความหมายขององค์การนวัตกรรม

จากการศึกษาค้นคว้าความหมายขององค์การนวัตกรรม ซึ่งมีนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ได้ให้ความหมายขององค์การนวัตกรรมไว้ ดังต่อไปนี้

Siriyon (2017) องค์การแห่งนวัตกรรม หมายถึง องค์กรที่มีความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมในด้านต่าง ๆ โดยมีการบริหารจัดการระบบและทรัพยากรภายในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง องค์กรดังกล่าวมุ่งสร้างมูลค่าและความได้เปรียบในการแข่งขันให้กับตนเองอย่างยั่งยืน

Chumwaengwapee (2017) ได้กล่าวว่า องค์การนวัตกรรม หมายถึง องค์การที่ประสบความสำเร็จในอนาคต ซึ่งสามารถทำให้บุคลากรมีความผูกพันและรับผิดชอบต่อองค์กร พร้อมทั้งใช้ความสามารถของบุคลากรในการเรียนรู้ และทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ องค์การเหล่านี้สนับสนุนให้บุคลากรเปิดใจรับความคิดเห็นและความรู้ใหม่ ๆ บุคลากรต้องมีการสื่อสารอย่างเปิดเผย เข้าใจการดำเนินงานขององค์กร และร่วมกันสร้างวิสัยทัศน์ เพื่อบรรลุ วัตถุประสงค์ขององค์กรและกลายเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม

Maneenop (2019) ได้กล่าวว่า องค์การนวัตกรรม หมายถึง องค์การที่มีการบริหารจัดการและรูปแบบใหม่ ๆ หรือการพัฒนาเปลี่ยนแปลงจากสิ่งที่มีอยู่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาและกิจกรรมการเรียนรู้ บุคลากรของ องค์การมีสมรรถนะและความสามารถในการคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว และเต็มศักยภาพ นอกจากนี้ยังช่วยให้โรงเรียนมีผลผลิตภาพในการจัดการศึกษาที่สูงขึ้น

Khaosaard and Booncherdchoo (2021) ได้กล่าวว่า ความหมายขององค์การนวัตกรรม คือ องค์การที่มี วิสัยทัศน์และเป้าหมายด้านนวัตกรรมอย่างชัดเจน พร้อมทั้งมีเจตนารมณ์ในการสร้างนวัตกรรมอย่างมั่นคงและยั่งยืน องค์การเหล่านี้มุ่งยกระดับความสามารถและความได้เปรียบในการแข่งขัน โดยมีการบริหารจัดการที่เน้นการสนับสนุน และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับบุคลากรเป็นอย่างมาก จากความหมายขององค์การนวัตกรรมข้างต้น สรุปได้ว่า องค์การนวัตกรรม หมายถึง องค์การที่มีความสามารถในการ สร้างนวัตกรรม โดยบริหารจัดการระบบและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรม อย่างต่อเนื่อง องค์การเหล่านี้มุ่งสร้างมูลค่าและความได้เปรียบในการแข่งขัน ด้วยการทำให้บุคลากรมีความผูกพัน รับผิดชอบ และมีความสามารถในการทำงานร่วมกัน นอกจากนี้ยังสนับสนุนการเปิดใจรับความคิดเห็นใหม่ ๆ เพื่อ พัฒนาวิสัยทัศน์ร่วมกันและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาและกิจกรรมการเรียนรู้

ความสำคัญขององค์การนวัตกรรม

จากการศึกษาค้นคว้าความสำคัญขององค์การนวัตกรรม ซึ่งมีนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ได้กล่าวถึง ความสำคัญขององค์การนวัตกรรมไว้ ดังต่อไปนี้

Siriyon (2017) ได้กล่าวว่า ความสำคัญขององค์การนวัตกรรม หมายถึง องค์การที่มีการบริหารจัดการ องค์การที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน หรือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ภายในองค์กร และมีโครงสร้างที่สอดคล้อง กับกลยุทธ์ขององค์กร และพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงทั้งในปัจจุบันและอนาคต

Ranjan and Read (2021) ได้กล่าวว่า องค์การนวัตกรรมช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันขององค์กร โดย การพัฒนาและปรับปรุงผลิตภัณฑ์และบริการที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าได้ดียิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า องค์การนวัตกรรมคือองค์การที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และมีโครงสร้างที่ สอดคล้องกับกลยุทธ์ขององค์กร พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันและอนาคต โดยองค์การนวัตกรรมช่วยเพิ่ม ความสามารถในการแข่งขันผ่านการพัฒนาและปรับปรุงผลิตภัณฑ์และบริการ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า ได้ดียิ่งขึ้น

ความหมายของโรงเรียนนวัตกรรม

จากการศึกษาค้นคว้าความหมายของโรงเรียนนวัตกรรม ซึ่งมีนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ได้ให้ความหมายของ โรงเรียนนวัตกรรมไว้ ดังต่อไปนี้

Kamhom et al. (2017) อธิบายว่า โรงเรียนที่เป็นนวัตกรรมคือโรงเรียนที่สามารถพัฒนานวัตกรรมในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการบริหารจัดการระบบและทรัพยากรภายในโรงเรียน โดยโรงเรียนเหล่านี้จะส่งเสริม

การสร้างสรค์นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนและต่อเนื่อง ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จที่สูงขึ้นของผู้เรียน และได้รับความเชื่อมั่นจากผู้ปกครองและชุมชน

Maneenop (2019) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนนวัตกรรมที่น่าสนใจ โดยอธิบายว่าโรงเรียนนวัตกรรม คือ สถานศึกษาที่มีความสามารถโดดเด่นในการสร้างสรค์นวัตกรรมด้านการจัดการศึกษา ลักษณะสำคัญของโรงเรียนประเภทนี้คือการมุ่งเน้นการดำเนินการใหม่ๆ ไม่ว่าจะเป็นการริเริ่มสิ่งใหม่ทั้งหมดหรือการพัฒนาปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น

Singju (2020) ได้อธิบายไว้ โรงเรียนนวัตกรรมเป็นสถาบันการศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในการส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างสรค์นวัตกรรมโดยครูและนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สถานศึกษาเหล่านี้ให้ความสำคัญกับการกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และการริเริ่มสิ่งใหม่ๆ ผ่านการออกแบบและพัฒนาผลงานในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผลิตภัณฑ์ แนวคิด หรือกระบวนการ เช่น วิธีการสอนแบบใหม่หรือสื่อการเรียนรู้ดิจิทัล ทั้งนี้ นวัตกรรมที่ถูกพัฒนาขึ้นจะต้องมีความแปลกใหม่ ไม่ซ้ำซ้อนกับสิ่งที่มีอยู่แล้ว และจำเป็นต้องมีการเผยแพร่เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ในวงกว้าง

สรุปได้ว่า โรงเรียนนวัตกรรม หมายถึง สถานศึกษาที่มุ่งเน้นการสร้างสรค์นวัตกรรมโดยครูและนักเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ เช่น ผลิตภัณฑ์และกระบวนการใหม่ นอกจากนี้ ยังสามารถพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษาและปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่ให้ดีขึ้น ซึ่งช่วยเสริมสร้างความสำเร็จของผู้เรียนและความเชื่อมั่นจากผู้ปกครอง

แนวคิดและทฤษฎีการบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่สำคัญต่อการจัดการศึกษาของสังคมและประเทศ หากสถานศึกษามีความสามารถในการบริหารจัดการที่มีคุณภาพและเกิดประสิทธิผล ก็จะสามารถส่งผลให้เกิดความเจริญก้าวหน้าต่อประเทศชาติ โดยมีผู้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาดังต่อไปนี้

Khaosaard and Booncherdchoo (2021) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา คือ การจัดการและประสานงานทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อให้การศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุดสำหรับนักเรียน เป้าหมายหลักคือการบรรลุวัตถุประสงค์การจัดการศึกษา โดยใช้หลักการวางแผน การติดตามประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา เพื่อให้เกิดความร่วมมือและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

Sarawawas (2021) ได้กล่าว การบริหารสถานศึกษา คือ กระบวนการที่ใช้ความร่วมมือจากกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องในการดำเนินกิจกรรมของสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์เพื่อให้การศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

Srirongthong (2022) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา คือ การดูแลและประสานงานกิจกรรมและองค์ประกอบต่าง ๆ ภายในสถาบันการศึกษา เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายหลักในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีที่สุด เพื่อส่งเสริมความสำเร็จของนักเรียน สนับสนุนการพัฒนาทางวิชาชีพของครูและบุคลากร และสนับสนุนการพัฒนาตามพันธกิจและวิสัยทัศน์ของสถาบันการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จ

จากความหมายของการบริหารสถานศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการและประสานงานทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อให้การศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุด โดยมุ่งหวังที่จะบรรลุวัตถุประสงค์การจัดการศึกษาผ่านการวางแผน การติดตามประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา การบริหารยังรวมถึงการดูแลกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีที่สุด ซึ่งส่งเสริมความสำเร็จของนักเรียนและสนับสนุนการพัฒนาทางวิชาชีพของครูและบุคลากร

ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

มีนักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

Monthaisong (2014) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาคือการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครูอาจารย์ และบุคลากรในชุมชน เพื่อจัดการศึกษาในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ การบริหารที่มีคุณภาพจะช่วยพัฒนาเยาวชนทั้งในด้านวิชาการและคุณภาพชีวิต ส่งเสริมให้เยาวชนเติบโตเป็นบุคคลที่สมบูรณ์และสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

Laisanitserikul (2018) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาสรุปได้ดังนี้ สถานศึกษามีหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายหลักของการศึกษา ซึ่งคือการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม และจริยธรรม รวมถึงการมีวัฒนธรรมที่ดี สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้น การบริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการออกแบบและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายนี้อย่างมีประสิทธิภาพ

Sarawaawas (2021) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา คือ การมีบทบาทในการจัดการศึกษาให้กับประชาชนทั้งในภาครัฐและเอกชนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งเน้นให้เยาวชนเติบโตเป็นคนดี มีความสามารถ และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญในการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู และบุคลากรในชุมชน เพื่อจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งด้านวิชาการและคุณภาพชีวิต การบริหารที่ดีจะช่วยเสริมสร้างเยาวชนให้เติบโตเป็นคนดี มีความสามารถ และสามารถใช้ชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข การมีมาตรฐานการศึกษาและความสอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องยังเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนการพัฒนาการศึกษาในประเทศ

หลักการสำคัญในการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นโรงเรียนนวัตกรรม

หลักการสำคัญในการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นโรงเรียนนวัตกรรมสามารถอ้างอิงจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การสร้างวิสัยทัศน์และความมุ่งมั่นในการพัฒนาอย่างยั่งยืน

โรงเรียนนวัตกรรมต้องเริ่มจากการสร้างวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับอนาคตของการศึกษา โดยเน้นความยั่งยืนทางการศึกษา ซึ่งหมายถึงการพัฒนาที่ไม่หยุดนิ่งและต่อเนื่อง ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทุกฝ่ายต้องมีความเข้าใจและทิศทางเดียวกันในการพัฒนา การสร้างสรรค์นวัตกรรมในโรงเรียนจึงต้องมีเป้าหมายระยะยาว เช่น การปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะกับโลกที่เปลี่ยนแปลงเร็ว และการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ให้กับนักเรียน (Zhao, 2019) ดังนั้น การมีวิสัยทัศน์ที่มุ่งเน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืนจะทำให้โรงเรียนสามารถตอบสนองต่อการ

เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถสร้างนวัตกรรมที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียนและสังคมได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังช่วยสร้างแรงบันดาลใจและความร่วมมือในหมู่บุคลากรในองค์กร ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนโรงเรียนไปในทิศทางที่กำหนดไว้

2. การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการเรียนการสอน

ในโลกปัจจุบันเทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนนวัตกรรม การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการเรียนช่วยสร้างการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้เทคโนโลยีสามารถช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง เช่น การใช้แอปพลิเคชันเพื่อสร้างสรรค์การเรียนรู้แบบอินเทอร์แอคทีฟ การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อเสริมการเรียนรู้ หรือการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน เทคโนโลยีดิจิทัลยังเปิดโอกาสให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างไร้พรมแดนและเป็นส่วนตัวมากขึ้น (Kampylis et al., 2019) ดังนั้น การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในห้องเรียนไม่เพียงแต่เพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ แต่ยังช่วยส่งเสริมการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกัน นอกจากนี้ ยังทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้และสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงในโลกที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การพัฒนาครูและบุคลากรเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การสร้างโรงเรียนนวัตกรรมไม่สามารถเกิดขึ้นได้หากครูและบุคลากรไม่มีทักษะและความรู้ที่ทันสมัย การพัฒนาครูเป็นกระบวนการที่ต้องต่อเนื่องและหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาทักษะในการสอน การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในห้องเรียน การประยุกต์ใช้การเรียนรู้แบบสร้างสรรค์และนวัตกรรมต่าง ๆ ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญกับการจัดอบรมหรือสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาในระยะยาว (OECD, 2020) ดังนั้น จึงควรมีการสนับสนุนให้ครูมีพื้นที่สำหรับการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่ไม่หยุดนิ่งในโรงเรียน การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีทักษะที่ทันสมัยจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนโรงเรียนนวัตกรรมไปสู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืน โดยการสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตจะช่วยให้ครูสามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงในโลกการศึกษาที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว

4. การสร้างวัฒนธรรมของการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างสรรค์และการแก้ปัญหา

โรงเรียนควรเน้นการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนและครูสามารถคิดและแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ การเรียนรู้ในโรงเรียนนวัตกรรมควรมีความยืดหยุ่นและตอบสนองต่อความต้องการที่แตกต่างกันของนักเรียน วิธีการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการทั้งการคิดวิเคราะห์ การทำงานร่วมกัน และการประยุกต์ใช้ความรู้ในการแก้ปัญหาจริงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ นอกจากนี้ การส่งเสริมการทำโครงการหรือการทดลองที่ท้าทายความสามารถของนักเรียนยังช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่เน้นการคิดนอกกรอบและการสร้างนวัตกรรมใหม่ (World Bank, 2019) ดังนั้น การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโรงเรียนนวัตกรรมที่เน้นการคิดและการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนและครูสามารถพัฒนาทักษะที่จำเป็นในยุคปัจจุบัน วัฒนธรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการสร้างสรรค์นี้จะต้องมีความยืดหยุ่นและสามารถตอบสนองต่อความต้องการที่แตกต่างกันของนักเรียน เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5. การมีส่วนร่วมของชุมชนและการเชื่อมโยงกับภาคส่วนต่าง ๆ

โรงเรียนนวัตกรรมไม่สามารถพัฒนาตัวเองได้โดยปราศจากความร่วมมือจากชุมชนและภาคส่วนต่าง ๆ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชนท้องถิ่น และองค์กรภายนอก เช่น บริษัทเอกชน องค์กรไม่แสวงหากำไร และสถาบันการศึกษาอื่น ๆ มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนทรัพยากรหรือความรู้ที่โรงเรียนอาจขาดแคลน (Kools & Stoll,

2016) ดังนั้น การสร้างความร่วมมือกับชุมชนและองค์กรต่าง ๆ จึงเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาโรงเรียนนวัตกรรมอย่างยั่งยืน ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อนักเรียนและสังคมโดยรวม

การนำหลักการเหล่านี้ไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพจะทำให้โรงเรียนสามารถพัฒนาตนเองไปสู่การเป็นโรงเรียนนวัตกรรมที่สามารถผลิตนักเรียนที่มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พร้อมทั้งจะเผชิญกับความท้าทายในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทสรุป

การบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นโรงเรียนนวัตกรรม โดยมีเป้าหมายในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพซึ่งเอื้อต่อการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในยุคที่เทคโนโลยีและสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การพัฒนาโรงเรียนให้เป็น “โรงเรียนนวัตกรรม” นั้นหมายถึงการนำแนวคิดใหม่ ๆ เทคโนโลยีที่ทันสมัย และวิธีการจัดการที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนและการบริหาร โดยเน้นการปรับปรุงหลักสูตรให้ตอบโจทย์ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้ การสร้างความร่วมมือกับชุมชน และการพัฒนาทักษะสำคัญ เช่น การคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา หลักการสำคัญในการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นโรงเรียนนวัตกรรม ได้แก่ 1) การสร้างวิสัยทัศน์และความมุ่งมั่นในการพัฒนาอย่างยั่งยืน 2) การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการเรียนการสอน 3) การพัฒนาครูและบุคลากรเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต 4) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างสรรค์และการแก้ปัญหา 5) การมีส่วนร่วมของชุมชนและการเชื่อมโยงกับภาคส่วนต่าง ๆ การบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้โรงเรียนสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นโรงเรียนนวัตกรรมที่สามารถผลิตนักเรียนที่มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการเผชิญกับความท้าทายในอนาคต โดยทั้งหมดนี้ถือเป็นแนวทางสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาในประเทศไทยให้ก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

References

- Aujirapongpan, S. (2017). *Innovation and educational development*. Basic Education Institute.
- Chumwaengwapee, A. (2017). *The development model of innovation organization for secondary schools under the office of basic education commission*[Doctoral dissertation, Burapha University].
- Drucker, P. F. (2006). *Innovation and entrepreneurship: practice and principles*. Harper Business.
- Kamhom, P., Kammantakun, W., & Srisombut, K. (2017). Structural equation model of factors influencing the innovative school status of secondary schools under the Office of the Basic Education Commission. *Mahasarakham University Journal*, 21(3), 180–195.
https://so06.tci-thaijo.org/index.php/edujournal_nu/article/view/88061
- Kampylis, P., Punie, Y., & Devine, J. (2019). *Promoting innovative teaching and learning for the digital age: A European perspective*. European Commission.

- Khaosaard, K., & Booncherdchoo, N. (2021). The development administration model of innovative organization of basic education institution. *Silpakorn Educational Research Journal*, 13(1), 421–439. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/suedureasearchjournal/article/view/251324>
- Kools, M., & Stoll, L. (2016). What makes a school a learning organization?. *OECD Education Working Papers* No. 137. OECD Publishing.
- Laisanitserikul, M. (2018). The importance of educational administration: Summarizing the roles in achieving educational goals and developing well-rounded individuals. *Journal of Educational Research and Development*, 12(2), 45–58.
- Maneenop, W. (2019). *A development model towards becoming an innovative school: Under the Office of the Basic Education Commission*[Doctoral dissertation, Khon Kaen University].
- Monthaisong, T. (2014). The importance of educational administration: Collaborative efforts among administrators, teachers, and community personnel in systematic education management. *Journal of Educational Management*, 8(1), 23–34.
- National Innovation Agency. (2022). *Guidelines for the development of innovation in Thailand*. National Innovation Agency. <https://nia.or.th/7-innovation-trends-in-2023>
- OECD. (2020). *Innovating education and educating for innovation: The power of digital technologies and skills*. OECD Publishing.
- Phimolsathien, S. (2017). The role of innovation in creating benefits and developing organizations. *Roi Et Rajabhat University Research and Development Journal*, 9(2), 123–145.
- Ranjan, K.R., & Read, S. (2021). An ecosystem perspective synthesis of co-creation research. *Industrial Marketing Management*, 99, 79–96. DOI: 10.1016/j.indmarman.2021.10.002.
- Rimkheeree, S. (2019). *A development of indicators for educational innovation organizations of secondary schools under the Office of the Basic Education Commission*[Doctoral dissertation, Burapha University].
- Sarawawas, P. (2021). Educational administration: A collaborative process for quality education. *Journal of Educational Management*, 12(3), 45–59.
- Schilling, M. A. (2019). *Strategic management of technological innovation* (5th ed.). McGraw–Hill Education.
- Singju, T. (2020). Guidelines for developing innovative schools: cross-case analysis integration and process tracing. *Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)*, 3716. <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/3716>

- Siriyon, W. (2017). *A model for promoting innovative organizations in Rajabhat universities in the northeastern region*[Doctoral dissertation, Mahasarakham Rajabhat University].
- Srirongthong, W. (2022). Educational administration: coordinating activities and elements within educational institutions for effective learning environments. *Journal of Educational Leadership*, 15(2), 78–92.
- Tidd, J., & Bessant, J. (2018). *Managing innovation: integrating technological, market and organizational change* (6th ed.). Wiley.
- World Bank. (2019). *World Development Report 2019: The changing nature of work*. The World Bank.
- Wutthirong, S. (2019). The role of innovation in enhancing professional practices and life quality. *Journal of Innovation and Society*, 5(1), 1–15.
- Zhao, Y. (2019). *What works may hurt: Side effects in education*. Teachers College Press.